

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η γραφειοκρατία του μίσους

Βιέννη, 25 Ιουλίου 1947

Ο Άντον Ζάουερβαλντ έδειχνε πολύ καταβεβλημένος για έναν άνδρα 44 ετών. Ο γιατρός του, Καρλ Ζέκελι, είχε γράψει επανειλημμένα στο δικαστήριο για να εξηγήσει ότι ο ασθενής του έπασχε από φυματίωση και ότι η δίκη θα έπρεπε να αναβληθεί. Ο Ζάουερβαλντ είχε περάσει έναν μήνα στο νοσοκομείο. Ο δικαστής Σάχερμαϊρ, όμως, δεν ανεχόταν άλλες καθυστερήσεις. Η Μαριάνε, η σύζυγος του κατηγορουμένου, καθόταν κοντά στον άντρα της. Είχε καταθέσει στο δικαστήριο ότι ο σύζυγός της δεν κρατούσε μυστικά από εκείνη.

Κατά το μεγαλύτερο μέρος του πολέμου, ο Ζάουερβαλντ διετέλεσε αξιωματικός της Λούφτβαφε, της Πολεμικής Αεροπορίας της Γερμανίας, ως τεχνικός εμπειρογνώμων, όχι πιλότος. Τον Μάρτιο του 1945, συνελήφθη και μεταφέρθηκε σε στρατόπεδο αιχμαλώτων πολέμου στο Μπαντ Χάιλμπρουν που διοικούνταν από τους Αμερικανούς, τον Ιούνιο όμως απελευθερώθηκε και επέστρεψε στη Βιέννη. Η ήττα των Ναζί είχε διαλύσει ένα πολυπόθητο απόκρυφο όνειρο. Καθόλη τη διάρκεια του πολέμου, φρόντιζε 15 οικόπεδα που ανήκαν σε μια ομάδα Ναζί, οι οποίοι σχεδίαζαν να χτίσουν μια μικρή έπαυλη για ομοϊδεάτες τους. Το σλόγκαν τους ήταν «*Miteinander Füreinander*» (Μαζί ο ένας για τον άλλον), το όνειρό τους, όμως, είχε πλέον τελειώσει.

Ο Ζάουερβαλντ ήταν εξαιρετικά μορφωμένος. Σε ηλικία 24 ετών δημοσίευσε τέσσερα άρθρα στο περιοδικό *Monatshefte für Chemie* (Μηνιαία Δελτία Χημείας), ένα από τα κορυφαία επιστημονικά περιοδικά στον κόσμο για τη χημεία. Ήταν διδάκτωρ του Πανεπιστημίου της Βιέννης, όπου καθηγητής του ήταν ένας διακεκριμένος οργανικός χημικός, ο Γιόζεφ Χέρτσιγκ, ο οποίος εξακολουθεί να μνημονεύεται για μια συγκεκριμένη αντίδραση που ανακάλυψε. Ο Χέρτσιγκ ήταν φίλος και με τον Φρόντ, τον οποίο μάλιστα επισκεπτόταν τακτικά τα βράδια για να παίξουν χαρτιά. Ο Ζάουερβαλντ πάντα συμπαθούσε και σεβόταν τον «Χερ Προφέσορ Χέρτσιγκ».

Όταν επέστρεψε στη Βιέννη, μια πόλη γεμάτη χαλάσματα και προδοσίες, ο Ζάουερβαλντ δεν μπορούσε να βρει τη γυναίκα του. Τρεις μήνες πριν το τέλος του πολέμου, είχε εγκαταλείψει τη δουλειά της στο εργοστάσιο και είχε φύγει προς τα δυτικά, προσπαθώντας να αποφύγει την αιχμαλωσία από τους Ρώσους. Ο Ζάουερβαλντ πέρασε ένα βράδυ στο σπίτι της πεθεράς του, Άννας Ταλγκ, όμως μέσα στη σύγχυση που επικρατούσε εκείνη την περίοδο, ούτε εκείνη γνώριζε πού βρισκόταν η κόρη της. Ο Ζάουερβαλντ πήγε έπειτα στο σπίτι της γιαγιάς της συζύγου του στο Κρίτσεντορφ, αλλά η Μαριάνε δεν ήταν ούτε εκεί.

Όσο ο Ζάουερβαλντ έψαχνε τη γυναίκα του, κάποιος άλλος έψαχνε εκείνον — και, παραδόξως, αυτός ο άνδρας αντιμετώπιζε επίσης προβλήματα στους πνεύμονες. Ο Χάρι Φρόντ, ανιψιός του Σίγκμουντ, ήταν αξιωματικός του Αμερικανικού Στρατού και επέμενε να εντοπιστεί ο Ζάουερβαλντ. Ο Χάρι είχε εξαιρετικές επαφές: ένα από τα ξαδέλφια του ήταν ο Έντουαρντ Μπέρνεϊς, που είχε δουλέψει για τον Γούντροου Ουίλσον, τον αμερικανό πρόεδρο που έβαλε τις Ηνωμένες Πολιτείες στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Χάρι πίστευε ότι ο Ζάουερβαλντ είχε ληστέψει την οικογένειά του και είχε καταστρέψει την επιχείρηση, τον διεθνή ψυχαναλυτικό εκδοτικό οίκο με την ονομασία «Internationaler Psychoanalytischer

Verlag» που είχε ιδρυθεί το 1919 με τη βοήθεια του παππού του. Μπήκε με τη βία στο παλιό διαμέρισμα του Ζάουερβαλντ αναζητώντας έγγραφα που θα αποδείκνυαν την ενοχή του. Κανείς δεν θα σταματούσε έναν αμερικανό αξιωματούχο.

Λίγες ημέρες αργότερα, όταν η Αστυνομία ζήτησε από την Άννα Ταλγκ να περιγράψει τον γαμπρό της, δυσκολεύτηκε να πει οτιδήποτε για τον Άντον Ζάουερβαλντ. Η μύτη του ήταν κανονική, τα αυτιά του ήταν κανονικά, το στόμα του ήταν κανονικό. Είχε γκριζογάλανα μάτια. Δεν είχε κανένα απολύτως διακριτικό γνώρισμα εκτός από τα ξανθά μαλλιά του.

Στα τέλη Οκτωβρίου του 1945, έπειτα από επίμονη προσπάθεια του Χάρι Φρόνντ, ο Ζάουερβαλντ συνελήφθη και η Αστυνομία άρχισε να ερευνά κάθε πτυχή του παρελθόντος του. Χάρη στα δημοτικά αρχεία της Βιέννης, καθίσταται δυνατή η ιχνηλάτηση των σύνθετων νομικών διαδικασιών που θα οδηγούσαν σε δύο δικαστικές υποθέσεις κατά του Ζάουερβαλντ.

Αυτός ο εντελώς κανονικός άνδρας ήταν κατηγορούμενος για εγκλήματα πολέμου. Οι έρευνες της Αστυνομίας κατέληξαν σε φυλάκιση του Ζάουερβαλντ, πρώτα στις φυλακές «Γκεφένγκνις 1» κι έπειτα στις φυλακές «Γκεφένγκνις 2». Έχασε το διαμέρισμα στην οδό Βιτερχάουεργκασε, στη 18η περιφέρεια της Βιέννης, όπου ζούσε με τη Μαριάνε από τα μέσα της δεκαετίας του 1930. Χρειάστηκε να προσφύγει στα πολιτικά δικαστήρια για να του επιτραπεί ακόμη και να πατήσει το πόδι του στο παλιό του σπίτι. Ο δήμος είχε δώσει το διαμέρισμά του σε μια νέα ένοικο, τη φράου Λάιντερσοντορ, και ο Ζάουερβαλντ ισχυρίστηκε ότι εκείνη τού έκλεψε τα περιεχόμενα ενός ντουλαπιού και χημικές ουσίες (μεταξύ των οποίων χρυσό και μερικούς καταλύτες) αξίας 50.000 ράιχσμαρκ.

Η φράου Λάιντερσοντορ είχε αντιληφθεί πώς λειτουργούσαν οι δημόσιες σχέσεις και δήλωσε στον Τύπο ότι την παρενοχλούσε ο άνδρας που είχε ληστέψει τον Σίγκμουντ Φρόνντ. Το 1946 οι

εφημερίδες της Βιέννης δημοσίευσαν δύο ρεπορτάζ που θα έκαναν υπερήφανα τα σύγχρονα σκανδαλοθηρικά μέσα, παρουσιάζοντας τον Ζάουερβαλντ ως έναν μοχθηρό εθνικοσοσιαλιστή που προσπαθούσε να κάνει έξωση σε μια ανυπεράσπιστη γυναίκα.

Η εφημερίδα *Neues Österreich* κατόρθωσε μάλιστα να εξασφαλίσει μια επιστολή που είχε γράψει στον Ζάουερβαλντ ο Ματίας Γκαίρινγκ, εξάδελφος του υπαρχηγού του Χίτλερ, Χέρμαν Γκαίρινγκ. Πιθανότατα η φράου Λάιντερσντορ είχε βρει την επιστολή στο διαμέρισμα και την άφησε να «διαρρεύσει». Απευθυνόμενος στον Ζάουερβαλντ ως ομοϊδέατη και μέλος του Εθνικοσοσιαλιστικού Κόμματος, ο Ματίας τού ζήτησε να του στείλει ένα βιβλίο ενός μη εβραίου ψυχαναλυτή, του Άουγκουστ Άιχορν, αλλά να θυμηθεί να σκίσει τον πρόλογο του Φρόντ, καθώς δεν ήθελε να πιστέψει κανείς ότι διάβαζε εβραϊκά «αίσχη» (σε ένα εξάισιο φρουδικό ολίστημα, ο Γκαίρινγκ έγραψε λάθος το όνομα του Φρόντ ως Φρόντ). Στη συνέχεια, δεδομένου ότι ο Ζάουερβαλντ πρέπει να είχε μαζέψει χρήματα από την πώληση αντικειμένων που ανήκαν στον Φρόντ, ο Ματίας είπε πως ήθελε τουλάχιστον 1.600 μάρκα ως οικονομική ενίσχυση για ορισμένα έξοδα. Τέλος, υπέγραψε με ένα εύθυμο «Χάιλ Χίτλερ».

Η δημοσίευση αυτής της επιστολής έδειχνε ενοχοποιητική. Ο δικηγόρος του Ζάουερβαλντ, Φραντς Πέτρατσεκ, που υπήρξε φίλος του από το σχολείο, ανακοίνωσε στον Ζάουερβαλντ ότι θα έπαυε να τον εκπροσωπεί.

Ο Ζάουερβαλντ παραπέμφθηκε σε δίκη ενώπιον του *Volksgericht*, του νέου Λαϊκού Δικαστηρίου που συγκροτήθηκε αμέσως μετά την παράδοση της Γερμανίας τον Ιούνιο του 1945. Τα αρχεία του Λαϊκού Δικαστηρίου στεγάζονται σήμερα στο αεριοφυλάκιο «Gasometer D» στη Βιέννη, ένα κομψό βικτωριανό πλινθόκτιστο κτίριο, το εσωτερικό του οποίου έχει μετατραπεί σε ένα κακόγουστο εμπορικό κέντρο. Το υλικό που αφορά τη δίκη του Ζάουερβαλντ προέρχεται εξολο-

κλήρου από τα δημοτικά αρχεία της Βιέννης. Δεκαέξι τοις εκατό των εναγομένων στο Λαϊκό Δικαστήριο αντιμετώπιζαν κατηγορίες οικονομικής απάτης, όπως και ο Ζάουερβαλντ. Εκείνος κατηγορήθηκε επίσης ότι υπήρξε μέλος του Εθνικοσοσιαλιστικού Κόμματος, που είχε τεθεί εκτός νόμου στην Αυστρία μετά από εμφύλιες διαμάχες το 1933 και το 1934. Η κατηγορία συγκεκριμένα ήταν ότι υπήρξε «παράνομος», δηλαδή «παράνομος» εθνικοσοσιαλιστής.

Οι δίκες στο Λαϊκό Δικαστήριο δεν τύγχαναν τόσο έντονης προβολής όσο οι δίκες της Νυρεμβέργης, όμως οι Σύμμαχοι επιδίωκαν, παρ' όλα αυτά, την τήρηση ορθών νομικών διαδικασιών. Ήθελαν να δείξουν ότι οι Ναζί είχαν ηττηθεί από πολιτισμένους ανθρώπους που ακολουθούσαν τους κανόνες. Κατά συνέπεια, τα πάντα έπαιρναν πολύ χρόνο. Στην πραγματικότητα, η δίκη του Ζάουερβαλντ διήρκεσε περισσότερο από οποιαδήποτε δίκη στη Νυρεμβέργη.

Η αγόρευση της κατηγορούσας αρχής κατά του Ζάουερβαλντ ήταν απλή. Από τη στιγμή που ανέλαβαν την εξουσία στη Γερμανία το 1933, οι Εθνικοσοσιαλιστές ενέκριναν διατάγματα για τον περιορισμό της προσωπικής και οικονομικής ελευθερίας των Εβραίων. Όλες οι εβραϊκές περιουσίες άνω των 5.000 ράιχσμαρκ έπρεπε να δηλώνονται. Η εφημερίδα του Εθνικοσοσιαλιστικού Κόμματος *Der Angriff* (Η Επίθεση) κατέστησε σαφές ότι «όλα τα περιουσιακά στοιχεία των Εβραίων θεωρείται ότι έχουν αποκτηθεί αθέμιτα».

Οι Ναζί διόριζαν έναν διαχειριστή ή *Treuehandler* σε κάθε εβραϊκή επιχείρηση. Ο *Treuehandler* καλούνταν να διασφαλίσει ότι τα εν λόγω αθέμιτα αποκτηθέντα εβραϊκά περιουσιακά στοιχεία θα χρησιμοποιούνταν για την ανάδειξη της μεγαλοπρέπειας της Γερμανίας και του ναζιστικού σχεδίου. Στην Αυστρία, μετά την προσάρτηση της χώρας από τους Ναζί, υπήρχαν τουλάχιστον 9.000 διαχειριστές οι οποίοι ονομάζονταν επίσης *Kommissar*. Έχοντας σπουδάσει ιατρική και νομική, αλλά και χημεία, ο Άντον Ζάουερβαλντ είχε περισσότερα προσόντα από τους περισσότερους.

Μόλις διορίστηκε *Kommissar* στην οικογένεια Φρόντ, στις 15 Μαρτίου 1938, ο Ζάουερβαλντ έλεγχε όχι μόνο τα περιουσιακά τους στοιχεία, αλλά ουσιαστικά τη μοίρα τους. Ως τότε, τα ηνία του Διεθνούς Ψυχαναλυτικού Εκδοτικού Οίκου είχε αναλάβει ο γιος του Φρόντ, Μάρτιν, και ο εκδοτικός οίκος είχε απόθεμα πολλών χιλιάδων απούλητων βιβλίων στη Λειψία. Παρά τη διεθνή φήμη του Σίγκμουντ Φρόντ, τα οικονομικά του εκδοτικού οίκου ήταν ολέθρια. Η οικογένεια Φρόντ, όμως, ήταν εύπορη και ο Ζάουερβαλντ καταχράστηκε τη θέση του και σφετερίστηκε χρήματα και περιουσιακά στοιχεία, μεταξύ των οποίων χειρόγραφα, έργα τέχνης, βιβλία και άλλα τιμαλφή, όπως ισχυρίστηκε ο κατηγορος.

Όταν άρχισε η δίκη, το δικαστήριο είχε ρωτήσει τον Ζάουερβαλντ αν δήλωνε ένοχος ή αθώος. «Αθώος», είχε απαντήσει ο Ζάουερβαλντ. Μέσα στους 18 μήνες που ακολούθησαν, διαβεβαίωσε επανειλημμένα το δικαστήριο για την αθωότητά του στις καταθέσεις του, επιμένοντας ότι ήταν παράλογες οι κατηγορίες εναντίον του.

Ο Σίγκμουντ Φρόντ είχε πεθάνει στο Λονδίνο τον Σεπτέμβριο του 1939, αναφέρθηκε στο δικαστήριο, ωστόσο πολλά άλλα μέλη της οικογενείας του είχαν επίσης υποφέρει στα χέρια του κατηγορουμένου. Ο Χάρι Φρόντ ασκούσε πιέσεις για να συλληφθεί ο Ζάουερβαλντ για εξαιρετικούς λόγους. Ως χαρακτήρας, όμως, έτεινε να είναι επιδεικτικός. Κατάφερε να βρει μερικά προσωπικά επιστολόχαρτα του Αδόλφου Χίτλερ, για παράδειγμα, και έγραψε ένα σημείωμα προς την οικονόμο των Φρόντ, την Πάουλα Φιχτλ — το περιεχόμενο όμως του συγκεκριμένου σημειώματος δεν έλεγε κάτι σημαντικό. Η Πάουλα, που λάτρευε τους Φρόντ, είπε ότι ο Χάρι ήταν το μοναδικό μέλος της οικογένειας που δεν ήταν και τόσο έξυπνος.

Όσο προχωρούσε η δίκη, με πολλές καθυστερήσεις, η εισαγγελία δεν κατόρθωσε να επιστήσει την προσοχή σε ένα καίριο γεγονός. Το φθινόπωρο του 1945, ο Ζάουερβαλντ επανενώθη-

κε με τη σύζυγό του, Μαριάνε. Δύο χρόνια αργότερα, τον Ιούλιο του 1947, η Μαριάνε έγραψε απελπισμένη στη Μάρθα, τη χήρα του Φρόνντ, που πλησίαζε τα 90 και ζούσε στο Χάμπστεντ. Η Μαριάνε, μη ξέροντας σε ποιον άλλον να στραφεί, εξήγησε τον γολγοθά που περνούσε ο σύζυγός της. Αν οι Φρόνντ ήταν έντιμοι άνθρωποι, είπε, θα έσωζαν τον Ζάουερβαλντ από τις τρομερές δυσκολίες που του είχε δημιουργήσει ο Χάρι Φρόνντ. Η Μάρθα Φρόνντ δεν απάντησε αυτοπροσώπως, έδωσε όμως την επιστολή στην κόρη της, Άννα.

Η Άννα Φρόνντ πράγματι απάντησε, μα το αντίγραφο της επιστολής της στα δημοτικά αρχεία της Βιέννης δεν φέρει ούτε τη δική της υπογραφή, ούτε κάποιου άλλου· είναι ανυπόγραφο. Πρόκειται για συνήθη τακτική: η μη υπογραφή μιας επιστολής υποδηλώνει αναποφασιστικότητα. Ο Ζάουερβαλντ είχε ζητήσει επιστολές υποστήριξης και από τον δικηγόρο των Φρόνντ, δρ Άλφρεντ Ίντρα, από τον διάσημο ψυχαναλυτή δρ Άουγκουστ Άιχορν (το βιβλίο του οποίου ήθελε ο Ματίας Γκαίρινγκ) και από την πριγκίπισσα Μαρία Βοναπάρτη της Ελλάδας, που ήταν συγγενής της βρετανικής βασιλικής οικογένειας (επίσης ψυχαναλύτρια· υπήρξε, μάλιστα, και ασθενής του Φρόνντ).

Η επιστολή της Άννας Φρόνντ, αν και ανυπόγραφο, ήταν σαφής. Έλεγε ότι ήταν λάθος να κατηγορείται ο Ζάουερβαλντ για πρόκληση βλάβης στην οικογένεια Φρόνντ. Το ίδιο ισχυρίστηκαν ο δρ Ίντρα και η πριγκίπισσα Μαρία Βοναπάρτη. Όλοι συμφώνησαν ότι, στην πραγματικότητα, ο Ζάουερβαλντ είχε βοηθήσει την οικογένεια σε πολύ δύσκολες συνθήκες.

Ο Άντον Ζάουερβαλντ δεν ήταν ο μοναδικός Γερμανός ή Αυστριακός που είχε βοηθήσει τους Εβραίους. Ο πιο διάσημος «αρωγός» είναι, φυσικά, ο Όσκαρ Σίντλερ, πρωταγωνιστής του βιβλίου του Τόμας Κένελι *Η Κιβωτός του Σίντλερ* και πηγή έμπνευσης για την ταινία του Στίβεν Σπίλμπεργκ, *Η Λίστα του Σίντλερ*. Στο Γιαντ

Βασέμ, το ισραηλινό μνημείο του Ολοκαυτώματος στην Ιερουσαλήμ, υπάρχει ένας κατάλογος με Εθνικούς, μη Εβραίους δηλαδή, που διακινδύνευσαν πολλά για να βοηθήσουν Εβραίους. Τον Σίντλερ τον θυμούνται με σεβασμό, όπως και τον Άλμπερτ Γκαίρινγκ, τον αδελφό του Χέρμαν Γκαίρινγκ.

Το όνομα του Ζάουερβαλντ δεν αναγράφεται στο Γιαντ Βασέμ ως ενός από τους Δίκαιους των Εθνών· αλλά, όπως ο Σίντλερ και ο Άλμπερτ Γκαίρινγκ, βοήθησε πράγματι τουλάχιστον μία εβραϊκή οικογένεια. Χωρίς τη βοήθειά του, μάλιστα, είναι απίθανο ότι ο Φρόντ, η σύζυγός του, η κουνιάδα του, η κόρη του και ο γιος του, συνολικά δεκαέξι συγγενείς, συνεργάτες και «υπηρέτες», θα είχαν κατορθώσει να διαφύγουν. Τέσσερις από τις πέντε αδελφές του Φρόντ παρέμειναν στη Βιέννη. Όλες τους απεβίωσαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Το παρόν βιβλίο θα εξηγήσει γιατί ένας Ναζί —και ο Ζάουερβαλντ ήταν ειλικρινής Ναζί— είχε κάθε λόγο να περιμένει από την κόρη και τους φίλους του Σίγκμουντ Φρόντ να τον σώσουν. Για πολλούς και διάφορους λόγους, αυτή δεν είναι μια ιστορία που έχουν διερευνήσει οι φροϋδιστές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Βιογραφίες και αρχεία περιορισμένης πρόσβασης

Η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου στεγάζει 153 κιβώτια αλληλογραφίας ανάμεσα στον Φρόντ και μέλη της οικογένειάς του, φίλους και ασθενείς του, καθώς και κλινικές σημειώσεις και άλλα έγγραφα· δεν επιτρέπεται, όμως, η ανάγνωση όλων των τεκμηρίων. Είκοσι κιβώτια δεν επιτρέπεται να ανοιχτούν μέχρι το 2020, το 2050 ή το 2057· οκτώ θα παραμείνουν κλειστά «επ' αόριστον».

Είναι φυσικό ο Φρόντ να ήθελε να προστατεύσει τις εκμυστηρεύσεις των ασθενών του, ακόμη και 50 χρόνια μετά τον θάνατό τους. Οι περιορισμοί δεν σταματούν εδώ, όμως, και κάθε άλλο παρά σαφές είναι ότι όλα τα κλειστά στοιχεία αφορούν εμπιστευτικά ιατρικά θέματα. Αντίθετα, ο Καρλ Ρότζερς, ο ιδρυτής της ανθρωπιστικής ψυχοθεραπείας, παρέδωσε στη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου όλα τα έγγραφά του χωρίς κανέναν περιορισμό. Στο τέλος του βιβλίου, συμπεριλαμβάνω έναν κατάλογο υλικού περιορισμένης πρόσβασης στα Αρχεία Φρόντ, ορισμένοι, όμως, από αυτούς τους περιορισμούς πρέπει να επισημανθούν εξαρχής.

Δεν επιτρέπεται το άνοιγμα των εξής φακέλων μέχρι το 2050 ή το 2057:

- Μέχρι το 2050, ένα μέρος της αλληλογραφίας μεταξύ του Φρόντ και του ανιψιού του, Χάρι Φρόντ, του άνδρα που φρόντισε για τη σύλληψη του Ζάουερβαλντ· μόνο μία επι-

στολή από τον Φρόντ δεν είναι περιορισμένης πρόσβασης. Δεν έχουν επιβληθεί περιορισμοί στην αλληλογραφία με κανένα άλλο από τα ανίψια του.

- Μέχρι το 2056, αλληλογραφία που σχετίζεται με την οικογένεια Μπέρνεϊς, με την οποία οι Φρόντ συνδέθηκαν επί δύο με τα δεσμά του γάμου. Ο Φρόντ παντρεύτηκε τη Μάρθα Μπέρνεϊς, ενώ η αδελφή του, Άννα, παντρεύτηκε τον αδελφό της Μάρθας, Έλι. Μία από τις αδελφές της Μάρθας, η Μίνα, ζούσε με την οικογένεια Φρόντ στη Βιέννη, στην οδό Μπέργκασε, από το 1892 και εξής, μετά τον θάνατο του αρραβωνιαστικού της. Ο Φρόντ και η Μίνα ταξίδεψαν μαζί στη Ρώμη το 1913. Ορισμένοι ισχυρίζονται ότι ο Φρόντ και η Μίνα ήταν εραστές και ότι εκείνη υποχρεώθηκε να υποβληθεί σε έκτρωση.
- Τα έγγραφα που αφορούν τη Μίνα Μπέρνεϊς είναι περιορισμένης πρόσβασης επ' αόριστον. Δεν θα προκαλούσε έκπληξη το γεγονός εάν εκείνη και ο Φρόντ είχαν όντως σεξουαλική σχέση.
- Η πρόσβαση σε δύο κουτιά με έγγραφα που αφορούν την Άννα Φρόντ, την κόρη του Φρόντ, είναι επίσης περιορισμένη επ' αόριστον. Ο Φρόντ αποκαλούσε την κόρη του «Άννα Αντιγόνη» εξαιτίας της αφοσίωσης που έτρεφε για εκείνον. Η Αντιγόνη ήταν η κόρη του Οιδίποδα στην ελληνική μυθολογία. Οι φίλοι της πάντα αρνούσαν ότι η Άννα ήταν λεσβία, παρότι διατηρούσε επί 50 χρόνια στενή φιλία με την Ντόροθι Μπέρλιγγαμ, ο παππούς της οποίας, Τσαρλς Τίφανι, ίδρυσε το διάσημο κοσμηματοπωλείο Tiffany & Co.· η Μπέρλιγγαμ ήταν επίσης παντρεμένη. Παρά τη στενή της σχέση με την Άννα, η Μπέρλιγγαμ ήταν ασθενής του Φρόντ. Η κατάσταση ήταν πολύ μπερδεμένη. Στη βιογραφία της Άννας Φρόντ, ο Ρόμπερτ Κόουλς, διακεκριμένος